

Ogräsharvning och biologisk mångfald

Ann-Marie Dock Gustavsson, Jordbruksverket

Blindharvning

= *Ogräsharvning före uppkomst*

- + ogräseffekt
- + skorpbrytning
- + mineralisering
- + syretillförsel
- viss risk för skador på grödan
- risk för skador på tofsvipebon
- skador på jordlöpare och spindlar

Foto: Lars-Birger Johansson

Daggmaskar och lägre markfauna påverkas inte
Lärkor bygger inte bo på mark utan vegetation

Ogräsharvning i växande gröda

- + ogräseffekt
- + skorpobrytning
- + mineralisering
- + syretillförsel
- skador på grödan
- skador på jordlöpare och spindlar
- skador på lärkreden
- gynnar roto-gräsen relativt grödan

Daggmaskar och lägre markfauna

påverkas inte

Lärkor och markdjur

Jordlöpare och spindlar minskar efter varje överkörning

Lärkreden minskar efter ogräsharvningar i växande gröda

Daggmaskar, hoppstjärtar, kvalster påverkas inte mätbart

Odderskaer m.fl., 2006

Ogräseffekten

beror av:

1. Ogräsets utvecklingsstadium

plantan är känsligast i hjärtbladsstadiet

2. Körhastighet

3. Bearbetningsdjup

4. Körriktning

5. Harvpinnarnas utformning och vinkel

Ogräsharvning har bara effekt på
fröplantor

Ingen effekt på rotskott från fleråriga
rotogräs

Foto: Lars-Birger Johansson

Tidiga fröplantor

- Dån (bilden)
- Pilört
- Åkersenap
- Spillraps

Bekämpas med blindharvning

Medeltidiga fröplantor

- Svinmålla
- Viol (bilden)
- Skräppa

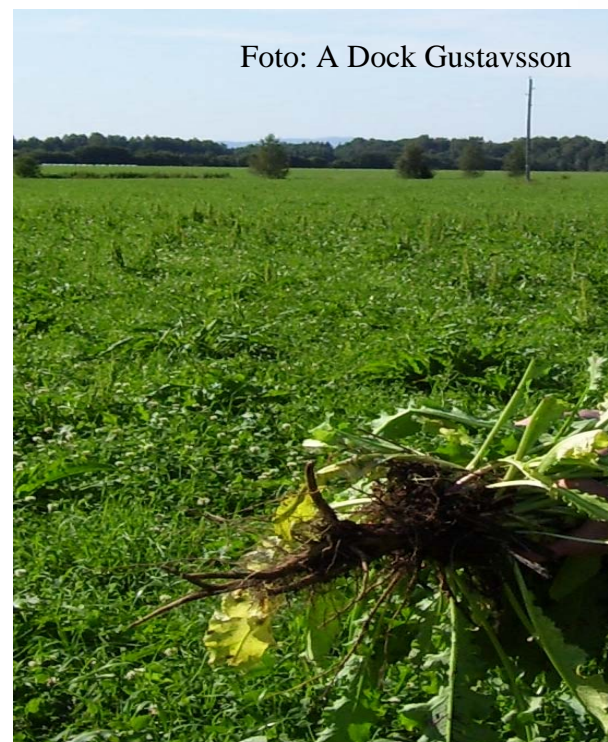
Foto: Arkivbild

Bekämpas med blindharvning och ogräsharvning efter grödans uppkomst

Sena fröplantor

- Nattskatta
- Maskros
- Skräppa (bilden)
- Åkermolke
- Åkertistel

Bekämpas inte med ogräsharvning

Ogräsharvning på hösten?

- Endast aktuellt mot baldersbrå i höstsäd
- Fungerar bara vid torra förhållanden

Grödans återhämtning

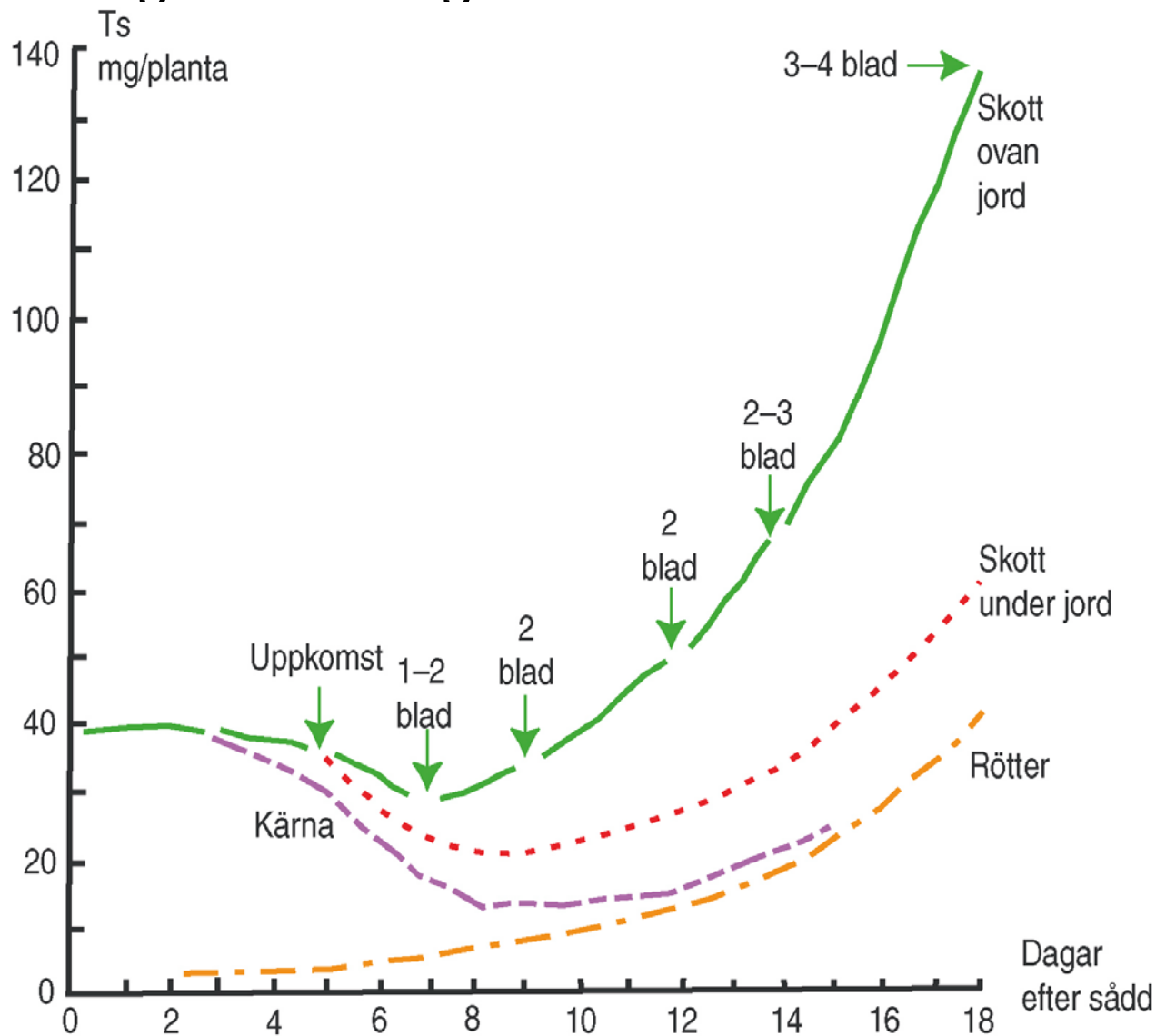
Beror på

1. Sådjup
2. Jordart
3. Sortegenskaper (kärnstorlek och tidig tillväxthastighet)

Storfröiga grödor återhämtar sig bättre än småfröiga (trindsäd > stråsäd)

Grödans etablering

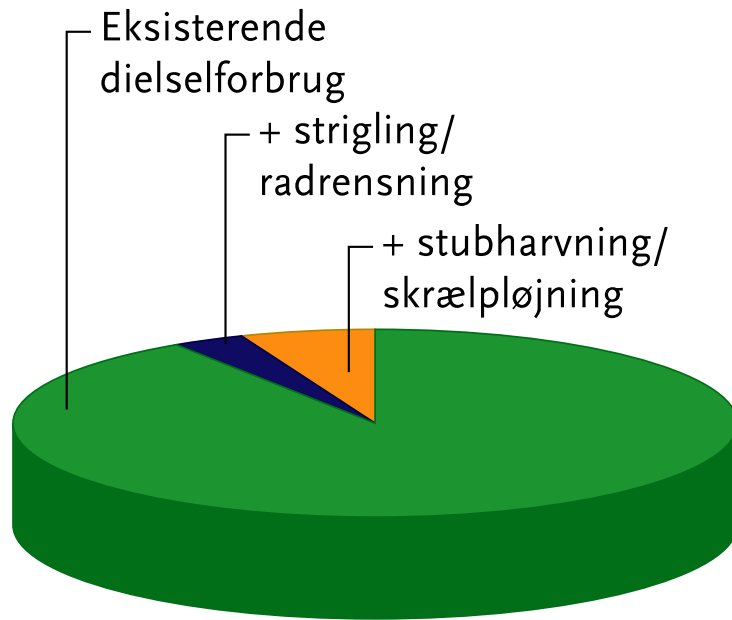
undvik ogräsharvning i stråsädens 1-2 bladsstadium

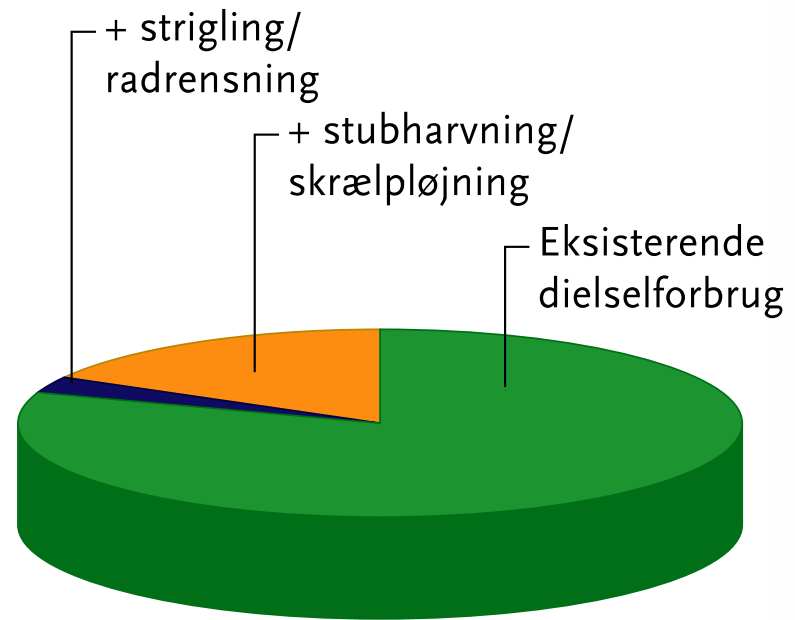
Figur: Sigurd Håkansson

Energiforbrugning

Malkekvægbrug

Svine-/Planteavlsbrug

Odderskaer m fl, 2006

Slutsatser

1. Utför högst två ogräsharvningar i vårsäd
En blindharvning och en harvning efter
uppkomst.

*undantag: riklig förekomst av
åkersenap/spillraps kan motivera ytterligare en
blindharvning*

2. Ogräsharva inte vårsäden senare än 30
dagar efter sådd

Slutsatser (forts.)

3. Ogräsharva inte höstsäd på hösten
*undantag vid riklig förekomst av baldersbrå
eller åkerven och optimala = torra
förhållanden*
4. Ogräsharva höstsäden på våren så tidigt
som möjligt

Slutsatser (forts.)

5. Ogräsharvning är mest lönsam i konkurrenssvaga grödor

Foto: Anita Norén

Ogräsharva med måtta

Foto: Peter Odderskaer

Foto: Anders Riis

Referenser

- Engström L, Roland J & Tunared R (2006). Ekologiska demonstrationsodlingar på Lanna försöksstation 1996-2006. *Avdelningen för precisionsodling, Tekniska rapport 5*. Skara.
- Gundersen H, Rasmussen J & Nørremark M (2006). Tolerance of cereals to post-emergence weed harrowing. In: *Third International Conference on Non-Chemical Crop Protection Methods*, Lille, France, 70-78.
- Hansen P K, Rasmussen I A, Holst N & Andreassen C (2007). Tolerance of four spring barley (*Hordeum vulgare*) varieties to weed harrowing. *Weed Research*, **44** 241-251.
- Oddskaer P, Topping C, Bruus Petersen M, Rasmussen R, Dalgaard T & Erlandsen M (2006). Ukrudtsstriglingens effekter på dyr, planter og ressourceforbrug. *Bekaempelsemiddelforskning fra Miljøstyrelsen Nr. 105*
- *Oversigt over Landsforsøgene* (1999). Lantbrugets rådgivningscenter, Danmark.